

SENSE

el rellotge

Revista de l'associació cultural El barranc, de Paiporta.

nº 5 Tardor-hivern 2010

L'HORTA A PAIPORTA

La terra més pròxima, en perill de desaparició

ENTREVISTA

COL·LECTIU SALVEM CATARROJA

Una oposició tenaç a Nou Mil·lenni

CONNEXIÓ DE LA PISTA DE SILLA I L'AVINGUDA DEL SUD

Un projecte demolidor per a Paiporta

Els reduïts terrenys d'horta que es conserven al nostre terme podrien desaparèixer ben aviat amb la carretera que es projecta a porta quasi tancada.

El projecte responsable de l'amenaça ja està en marxa: la via de connexió entre la carretera d'Alacant (V-31), la popularment coneguda com pista de Silla, amb l'avinguda del sud (CV-400), que uneix Albal amb la ciutat de València. El traçat no pot estar més mal dissenyat des de la lògica ambiental i racional: la zona d'actuació dibuixa un ample arc de destrucció de paisatge i travessa l'horta de Paiporta entre la urbanització de l'Horta (els pitufos) i el cementeri nou.

L'argument principal per justificar la construcció d'aquesta nova carretera és alleugerir el trànsit d'entrada i eixida de València per la pista de Silla i evitar les retencions que s'hi produeixen a determinades hores, però aquest argument no se sosté, perquè l'avinguda del sud on arribaria el traçat ja està saturada i una carretera de les dimensions que es proposen la col·lapsaria de tot. La raó principal s'amaga: Si els tribunals donaren el vistiplau al macroprojecte Nou Mil·lenni, la concentració urbana que en resultaria faria necessària una nova "via de penetració d'alta capacitat" per a assegurar la mobilitat dels nous residents.

Aquesta és la justificació inconfessable i inacceptable per als paiportins, perquè si es realitzara finalment es destruirien els escassos terrenys d'horta que es mantenen al nostre terme junt al cementeri nou. Un mur d'asfalt i un tancat de filferro separaria encara més el cementeri de la població i anul·laria tots els camins tradicionals del sud del terme.

Resulta absolutament contradictori que una part significativa de l'àrea que ha de ser protegida pel Pla de Protecció de l'Horta (PATPH) acabe sepultada sota l'asfalt d'una via innecessària per als ciutadans afectats, amb un projecte de la pròpia Generalitat que, segons afirmen, estan desenvolupant per complir la Llei d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge, la qual ha de garantir la millora de la qualitat de vida dels ciutadans i el desenvolupament sostenible.

● L'Horta entre el cementeri i Paiporta. Una paisatge amenaçat.

El procés ja està en marxa! L'11 d'octubre es va fer públic el Pla de Participació Pública. Teníem un mes per a "participar", que ja ha passat. Però tampoc no és que ens deixaren ficar-hi massa cullerada als "ciutadans". L'única participació que ens demanaven era omplir una enquesta per internet, gens publicitada, que a més era bastant enganyosa i possibilitarà interpretacions ben tendencioses. És simptomàtic que el col·lectiu més directament afectat per la carretera (els llauradors en actiu) difícilment deuen saber-ne encara res perquè la majoria no són ni usuaris d'Internet.

Els resultats de l'enquesta, si s'arriben a valorar, no tindran cap relació amb els sentiments de suport a l'Horta que tenim la major part de la població. Per això, si volem mantenir el nostre paisatge, és absolutament necessari estar a la guaita de les properes fases del projecte, i presentar al·legacions -quan, com i on calga- i expressar, amb raonaments i justificants, quina és realment la nostra valoració sobre de la nova carretera i les seues conseqüències sobre l'Horta de Paiporta. Potser caldrà una implicació més multitudinària -dels ciutadans i de les institucions municipals- si segueix tramitant-se el projecte. Serà l'única manera d'evitar la transformació irreversible de les nostres terres. Si fem tard no hi haurà marxa enrere.

ASSOCIACIÓ CULTURAL EL BARRANC, DE PAIPORTA

● Trajecte de la destrossa projectada, travessant els termes d'Alcàsser, Albal, Picanya, Paiporta i Catarroja.

PER QUÈ VOLEM L'HORTA?

PER A QUÈ LA VOLEM?

L'horta ha format part del paisatge de Païporta des de la seua existència com a poble. És més, és un poble construït enmig de l'horta, que en forma part. Té tan poc sentit imaginar-se el poble envoltat d'espessos boscos de roures com situar-lo en uns ermots groguencs com els que hi ha als afores de Madrid. És el paisatge tradicional de la comarca, el de camps d'hortalisses o de tarongers, el dels cavallons ben rectes i les séquies ben netes, el de tota la vida, el que ens agradaria conservar.

En una societat globalitzada com la nostra en què els interessos econòmics a curt termini sembla que són la doctrina oficial i on qualsevol política de caire conservacionista se'n presenta com un anatema, a més d'antipatriòtica, per part de les administracions públiques, els ciutadans acaben tenint la sensació (com si l'ADN dels polítics només rebera impulsos especulatiu en forma de P.A.I. o martingales semblants) que els nostres representants representen (valga la redundància) més els interessos d'uns pocs especuladors que no els de la pròpia localitat. I davant d'una política que ens porta a la pèrdua total de l'horta en el nostre terme (¿volem acabar com Benetússer, amb el 100% del terme urbanitzat?) cal actuar amb rapidesa. Però abans caldria respondre diverses qüestions, algunes obscenament utilitàries: Per a què volem l'horta? Per què la volem conservar? Quin benefici en traurem?

Es podrien al·legar tota una sèrie de raons històriques i sentimentals, per altra banda ben respectables, per defensar la conservació de l'horta, de la poca que en queda. És ben cert que la major part de les tradicions i festivitats locals estan vinculades a l'entorn agrícola i no s'explicarien sense la seua existència. Forma part del nucli dur de la identitat del poble, com la llengua o el barranc. I només per aquest motiu ja pagaria la pena demanar-ne la protecció integral. El problema de quedar-se només en una pura lluita conservacionista, de preservació de les tradicions, és que els defensors de la urbanització i tots aquells que, amb bona intenció, assumeixen els seus plantejaments ho tenen relativament fàcil. D'entrada, no dubten a qualificar la demanda de salvar l'horta de *romàntica*, d'allunyada de la realitat, com si la seua actitud no fóra depredadora, egoista i, el que és pitjor, ineficient. Podeu imaginar-vos la cantarella dels seus arguments repetits i amplificats fins a l'infinit: *estan (els conservacionistes) contra el progrés; impedeixen el desenvolupament econòmic; l'horta està ja molt degradada; ningú viu ja del camp; es crearan llocs de treball...* Resulta curiós comprovar com alguna de les premisses de què parteixen, com la degradació actual o que el camp no dona per a viure, prou bé que s'han encarregat ells que es complira.

Hi ha, però, tota una altra sèrie de motius a afegir, si volem de caire més pràctic, per argumentar la bondat de la conservació del nostre entorn, la necessitat de mantindre'l protegit.

L'horta, a més del valor mediambiental que representa, fa de tampó entre els diferents nuclis urbans de la comarca, els separa i els distingeix. Si l'horta desapareguera acabaríem vivint en un *continuum* urbà que aniria de Picassent a Puçol i de Natzaret a Burjassot o Paterna. Una autèntica megalòpoli, amb més de dos milions d'habitants i dividida a més en desenes d'administracions municipals que, inevitablement, es conver-

● Alqueria dels Pauets, engolida per l'Ave. Foto Peralta.

tirien en suburbis. Un autèntic caos burocràtic, però també un atemptat a la nostra qualitat de vida. Perquè l'horta, a banda del seu ús econòmic agrícola, també s'usa com a parc interurbà on la gent va a passejar, lloc en què els ciutadans practiquen esports diversos (córrer, anar en bicicleta, etc.) o els nanos juguen. Sense comptar les possibilitats educatives que té usar-la com a aula de natura. Tot en un ambient bastant més agradable que els carrers d'una ciutat. Tots hem vist a València com hi ha gent que fa footing pels carrers i, lògicament, s'ha d'aturar als semàfors i ha de respirar els gasos dels vehicles a motor. O colles de xiquets jugant com poden en algun jardí esquifit. Algú s'imagina anar a passejar més enllà del CP Jaume I o del cementiri nou i trobar-se tot de carrers asfaltats i autovies de 2 o 3 carrils? Doncs o espavilem o, amb Nou Mil·lenni i el nou projecte d'autovia que s'hi projecta, aquest és el futur que ens espera.

A banda d'un ecosistema, l'horta té una funció econòmica que ha decaït en els últims decennis i que caldria incentivar per part de les administracions. Perquè l'horta no és un parc temàtic on els urbanites van a contemplar els últims llauradors birbant o cremant brossa, una espècie de reserva índia on observar els quatre aborígens que en queden. La idea d'un consum agrícola de proximitat, ecològic o no, no és sinó una tornada a la lògica, a la racionalitat que sembla que hem perdut.

No entrarem a valorar la repercussió econòmica que estos macroprojectes urbanitzadors tenen en les arques públiques. Perquè els beneficiaris (constructors, propietaris) només fan això, embutxacar-se els beneficis. Ja vindrà l'administració, i per tant tots nosaltres, a crear i pagar les infraestructures adients (accessos, escoles, centres de salut, policia, etc) per a una ciutat innecessària. La vella consigna de privatitzar els beneficis i socialitzar les pèrdues sembla més actual que mai.

La defensa de l'horta contra els interessos especulatiu no és, parafrasejant Joan Fuster, *un passatemps dominical d'ecologistes avorrits* sinó una necessitat que, sense por a enganyar-nos, podríem qualificar de vital. Per què vital? Perquè ens juguem la nostra qualitat de vida en els pròxims anys. Per això volem conservar l'horta. Per a això la volem.

Josep Fuster

“SALVEM CATARROJA”

«Hem estat lluitant contra una aberració. Socialment i paisatgísticament el Nou Mil·lenni és terrible.»

«Quan veges la barba de ton veí cremar, posa la teua a remullar» Això diu el refranyer. Per a remullar-nos la barba vam desplaçar-nos els dos fins a l'hort de Ferris, a Catarroja, a parlar amb **Salvem Catarroja**, una plataforma que ja porta cinc anys de lluita constant defensant l'Horta i oposant-se a una de les majors operacions urbanístiques projectades a la comarca: el Nou Mil·lenni. **L'hort de Ferris** és una alqueria bellament emplaçada en mig dels camps, ara molts d'ells abandonats davant de la incertesa del futur de la terra. Allí se solen reunir des de fa temps, a l'ombra de les palmeres i allí els entrevistem. Són Joan, Piedad i Salva. “Sense cognoms” –ens pregunten. Massa vegades han hagut de posar cognoms, nom i DNI en papers de protesta i ja n'estan farts. Ara que **Nou Mil·lenni** és per fi als tribunals ells, sense baixar la guàrdia, volen dedicar la seua energia a projectes i activitats més agradables. Així, han reconvertit la plataforma en una associació cultural similar a la nostra.

Podríem fer alguna activitat conjunta, veïns com som...

Sí, seria magnífic si defensem el mateix. Nosaltres encara tenim moltes idees: volem proposar a l'ajuntament coordinadores associatives, un parc agrícola municipal, la recuperació d'edificis emblemàtics... Volem tirar endavant activitats excursionistes i culturals per Catarroja i el seu entorn. Seria fantàstic que organitzàrem alguna excursió junts amb El Barranc de Païporta.

Esteu cansats de lluitar?

Sí, un poc. La plataforma nasqué ja fa cinc anys, el juliol de 2005 com una oposició clara al pla del Nou Mil·lenni. A base de tenacitat i de desencontres amb l'administració, entre tots (Salvem Catarroja, partits polítics de l'oposició i molts col·lectius i persones) hem aconseguit que es paralitzi el projecte de Llanera, que ara es troba als tribunals. En el passat tot han sigut enfrontaments municipals, i això desgasta. Sort que sovint hem comptat amb un suport gran de gent.

Però calia la plataforma, no?

Per suposat. Hem estat lluitant contra una aberració, no contra el PP especialment. Hauríem anat en contra qualsevol partit que haguera proposat aquesta barbaritat.

Expliqueu-nos què és Nou Mil·lenni.

Una animalada. 13.400 vivendes projectades en una extensió més gran que la que ocupa el poble ara. Acabarien sent, només a Nou Mil·lenni, 39.000 persones, quasi el doble de la població actual. La massificació seria terrible. Socialment i paisatgísticament. Terrible. Com matar el poble: 60 edificis de dotze plantes, quatre gratacles de 25 altures. I sense un estudi dotacional seriós. El Col·legi d'arquitectes, la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, el Parlament Europeu... tots n'han fet informes negatius. I només una empresa d'aigües potables afí al PP ha escrit que hi ha prou reserves d'aigua... Quina burla! Però si a l'aprovació municipal del PAI s'alerta que serà necessari retallar el consum d'aigua per a abastir

● Joan, Piedad i Salva, membres de Salvem Catarroja.

Nou Mil·lenni...! Però si en el projecte inicial es contempla un consum d'aigua mínim com si d'una urbanització de segona residència es tractara...!

La gent de Catarroja què en pensa?

No se'n parla massa. Nou Mil·lenni es viu en el poble en silenci. La gent en general està en contra, però calla. La gent té por. I no és d'estranyar, per les pràctiques d'assetjament que hem tingut nosaltres com a plataforma i com a persones, per part de grups de poder del poble: desqualificacions públiques, assetjament en el treball, amenaces i suborns encoberts. Determinades actituds municipals en el passat han sigut nefastes. Trampes i mentides sobre paper, com aquella que més del 95% dels propietaris de les terres estaven a favor de Nou Mil·lenni, quan encara ningú no sabia què era allò.

O siga que pocs es posicionen...

Bé, raonant ací i allà t'adones que majoritàriament hi ha la preocupació per l'empitjorament dels serveis que implicaria: si ara has d'esperar quaranta dies perquè et facen una anàlisi, o una setmana perquè et done cita el metge, què passarà si som més de cinquanta mil? I amb els col·legis, i amb la seguretat...? Però hi ha també una mentalitat economicista que afirma que l'Horta ja no val per a res, que construir Nou Mil·

- Camps d'horta i passejants al sud del terme. Un paisatge que desapareixerà irremissiblement si tira endavant Nou Mil·lenni i els accessos per carretera.

lenni donarà treball al poble... Però no és cert que Catarroja es farà rica venent les propietats a Llanera i tots contents... No, la majoria dels terrenys on pretenen construir no són de propietaris del poble i la gent sap això.

Quina esperança hi ha? S'aturarà Nou Mil·lenni?

Ara la pilota és als tribunals. Sembla que la protecció de l'Horta pesarà sobre els jutges, que han advertit a Llanera i al govern del PP que l'Horta s'ha de quedar "incòmode". En l'auto del jutge, referint-se al PAI, es parla d'insostenibilitat, de destrucció, d'augment salvatge de la població, de manca d'aigua... Hi ha motius per a l'esperança; però si s'aprovara finalment el pla, no hi hauria ja qui l'aturara: s'asfaltarien carrers, s'enllumenarien, s'enjardinarien les places i -encara sense construir res perquè la crisi immobiliària continua- els ciutadans de Catarroja hauríem d'assumir el cost dels fanals encesos, el rec... Poques persones som conscients d'esta amenaça.

- L'hort del mestre. Un dels escenaris de les mobilitzacions de Salvem Catarroja.

Però ara queden ja arrere els cinc anys de protestes; els sis mesos acampats després de la destrucció de l'hort del Mestre... Ara sou una associació cultural i proud.

Sí. Ens ho mereixem. Amb la plataforma hem fet llaços d'amistat molt forts i hem de convèncer-nos i convèncer al poble que no sols vivim a la contra, sinó també per construir relacions i cultura. No hem pretés mai ser un grup marginal, sinó crític. Des de l'associació cultural Salvem Catarroja tenim clar que la reivindicació ha de ser assumible per la majoria i no hem de tallar ponts o relacions per exigències màximes; però no renunciem a la qualitat de vida per al poble. Per

exemple, des d'aquest nou positivisme hem assumit que, a la llarga, a Catarroja caldrà urbanitzar. D'acord, però que siga a poc a poc, com tota la vida, a mesura que cresca la població. Ara, que si és necessària la protesta, hem de ser tots els que ens mobilitzem. Fins i tot vosaltres, paiporins, perquè tenim entès que es projecta una carretera que travessarà el vostre terme entre el cementeri i el poble...

Quin és el futur de l'Horta Sud?

Catarroja, igual com Paiporta, tenim un avantatge i un desavantatge perquè per una banda estem prop de València i tenim molts serveis a mà; però per altra banda la proximitat a la ciutat ens buida d'identitat molt fàcilment. Contra això sí que hem de posar-nos. Hem de tenir cura del desenvolupament integral de la persona, de la conservació de les vivències i de la tradició del poble; de cuidar un entorn que se'ns tornarà en contra si el deixem morir, com ara els camps trists i abandonats del voltant de l'alqueria, que tan fàcilment es calen foc.

I n'hi ha alternatives?

L'agricultura està mal enfocada i mal rentabilitzada quan sí és possible fer la terra productiva. El conreu ecològic, sense contaminants, i l'agricultura pròxima són possibles: podrien servir a particulars i a restaurants de la rodalia amb una exigència de qualitat. ¿I per què no una denominació d'origen? Nosaltres estem rescatant el fesol flamenc, o fesol de motor, que és ben particular de Catarroja. Està boníssim, en fresc, amb la beina i tot, cuit en un arròs caldós... Però això és ja un altre tema i ja comença a refrescar. Millor si entrem dins de casa i seguim parlant allí resguardats.

Trobareu Salvem Catarroja a www.salvemcatarroja.org

Josep Fuster i Antoni Torreño

- Fesols flamencs, una varietat autòctona catarrogina.

L'OBLIT DE LA TERRA MÉS PRÒXIMA

HISTÒRIA DE L'HORTA AMENAÇADA

Pot ser que la història mil·lenària del nostre paisatge més proper estiga arribant a les seues darreres pàgines, esmunyint-se a poc a poc cap al seu final. L'«horta», com a terra de regadiu dedicada al conreu d'hortalisses i fruiters, ha acompanyat l'ésser humà des dels seus primers assentaments sedentaris, quan va abandonar la vida nòmada i va inventar l'agricultura i la ramaderia en el temps del neolític. Però els primers pobladors que van deixar vestigis reconeguts d'una activitat llauradora a la comarca de l'Horta de València pertanyen a l'edat del bronze, i són de fa uns 1.500 anys. Després, els romans, la civilització musulmana, els pobladors de la reconquesta, i tot un seguit de fites històriques col·lectives i personals, fins als nostres dies, han anat deixant la seua empremta per configurar el paisatge característic de la planura valenciana.

Un paisatge modelat amb esforç i tenacitat

Preparar un sòl per a la producció agrícola implica la transformació del medi original, generant elements constructius associats i adaptant l'entorn a l'eficàcia i la validesa d'interessos alimentaris i econòmics. Qualsevol que passege la mirada arreu del territori podrà reconèixer l'empremta de l'activitat humana en la seua lluita per a conquerir i dominar la terra que ha de donar l'aliment. L'Horta és el viu exemple de la victòria en aquest combat: qualsevol perspectiva se'ns mostra com un paisatge modelat per l'esforç, la suor i la saviesa de nombroses generacions d'agricultors. L'extensió de la plana litoral, la fertilitat i profunditat dels sòls, la disponibilitat de l'aigua, la bondat d'un clima suau i benigne i, sobretot, la proximitat als principals nuclis de població conjuguen unes circumstàncies ideals per a un aprofitament agrícola diversificat i productiu. Els seus cultius han mantingut durant segles una població cada vegada més nombrosa.

Les amenaces

La terra de l'Horta ha oferit sempre la seua riquesa a pesar de les transformacions i agressions que ve patint al llarg de la seua història: invasió dels cítrics, increment de l'agricultura química, sobreexplotació i contaminació de les aigües, expansió urbanística i fragmentació per grans vies de comunicació, especulació, etc. Però potser, entre tot aquest repertori de desgràcies, la més greu de les adversitats és que la gent sembla haver esborrat l'horta dels seus referents necessaris. Atrapats en la inèrcia d'una societat consumista i desarrelada, les tradicionals terres agrícoles són amenaçades o directament devorades, sense marxa enrere. Les intervencions transformadores són cada vegada més agressives i multimilionàries, cada vegada més extenses i freqüents. I a pesar de la gravetat d'aquestes intervencions, la resposta ciutadana va diluint-se i apagant-se a poc a poc, majoritàriament conformada amb un fals miratge de benestar, modernitat i progrés. Però aquest territori està greument ferit i l'immens patrimoni biològic, cultural i paisatgístic, situat a pocs passos de la nostra casa, va desapareixent lentament, irremeiablement.

La problemàtica ve de llarg i ha sigut molt divulgada en nombroses publicacions i treballs monogràfics. La seua lectura és del tot recomanada per conèixer aquest singular paisatge agrari i, al temps, fer-se una idea clara de tot el que estem perdent amb la desaparició d'aquest paisatge tan singular.

Històricament, l'Horta de València es coneix i delimita per les terres que recorren les vuit sèquies del Túria, des de Puçol al nord fins a Catarroja pel sud, on van a parar els regs de la séquia de Favara i de la Séquia Reial del Xúquer. A parer de l'eminent botànic Antoni Cavanilles (s.xviii), les

terres de regeren una autèntica obra de l'art o de l'enginy: "jardines perpetuos que reúnen lo útil y lo agradable, en donde se suceden las cosechas sin pérdida de tiempo".

Però aquest territori és també la major àrea d'aglomeració urbana del País Valencià. Les comarques de l'Horta (nord, oest i sud) i el municipi de València representen menys del 3% de la superfície autonòmica, però hi resideix prop del 30% de la població total. En les últimes dècades, a més, s'han produït múltiples fenòmens de concentració d'activitats econòmiques, socials i territorials que han anul·lat tot el protagonisme històric de l'agricultura tradicional.

Els intents de recuperació

Aquests són els perills. No obstant això, aquesta societat massificada també acull un sector de població, cada vegada més nombrós, que reconeix en el manteniment de l'horta i de la seua agricultura tradicional un element fonamental per a preservar la tan preuada qualitat de vida. Molts col·lectius estan mobilitzats per exigir l'aturada d'aquest procés destructiu associat a una expansió urbanística vertiginosa i injustificada. En general es compliran 10 anys del fet més significatiu en aquest sentit: la **Iniciativa Legislativa**

● Un llaurador de Paiporta, encara.

● Recuperant un camp per al conreu, al sud de la població.

Popular que va arrebregar més de 100.000 signatures per proposar una "Llei Reguladora del procés d'ordenació i protecció de l'Horta de València com Espai Natural Protegit". Un autèntic projecte participatiu i emblemàtic que va ser deliberadament ignorat per la majoria popular de les Corts Valencianes. Durant tots aquests anys, l'Horta ha patit les majors malifetes de tota la seua història, una perversitat consentida per les administracions que s'han traduït en la desaparició irreversible de centenars d'hectàrees agrícoles. Però, la continuïtat i el progressiu increment d'aquesta voluntat ciutadana sembla haver obligat als poders públics a implicar-se en la conservació d'aquest tresor patrimonial, sense massa convicció fins ara. El **Pla d'Acció Territorial de Protecció de l'Horta de València (PATPH)** va ser anunciat pel president de la Generalitat un parell d'anys abans de la seua presentació oficial, cap a mitjans de 2008. Però, desgraciadament, aquest projecte sembla una estratègia per millorar la imatge pública d'una Administració que ha propiciat massa grans projectes urbanístics (Formula 1, Copa Amèrica, ampliació ZAL del port o els plans d'ordenació urbanes de València i de molts pobles del cinturó metropolità) sovint sobre amplis espais agrícoles, que desapareixien.

VAILET
CLIMATITZACIÓ

AIRE CONDICIONAT:
splits, cassetts, conductes, unitats industrials i VRV's

CALEFACCIÓ:
radiadors elèctrics de baix consum
radiadors d'aigua i calderes.

TRACTAMENTS D'AIGUA:
Osmosis inversa, descalcificadors

SOM INSTAL·LADORS AUTORITZATS PER LA
CONSELLERIA D'INDÚSTRIA **GENERALITAT VALENCIANA**

Estem al Carrer Colombicultura, 9-baix. 46.200 Paiporta.
Tel/ fax: 96 397 29 86 www.vailet.net - tienda@vailet.net

És la protecció paper mullat?

L'objectiu del Pla és la protecció de l'horta històrica amb la conservació del seus valors agrícoles, paisatgístics, culturals i patrimonials, l'ordenació dels usos del sòl amb un criteri supramunicipal i la creació d'itineraris i rutes prioritzant la complexa xarxa històrica de sèquies i camins. Per aconseguir-los es plantegen diverses mesures per revitalitzar el territori, per fer-lo rendible per a l'agricultor i atractiu per a la ciutadania amb un turisme de baixa intensitat. Els nous projectes urbanístics hauran d'estar sotmesos a fórmules que associen la protecció i la continuïtat de l'horta, i mantenir aquells que siguen sostenibles, justificats i compatibles amb les directrius del model de protecció. La normativa estableix que els nous projectes urbanístics o d'infraestructures han de complir uns criteris d'integració paisatgística que difícilment poden complir els projectes previstos al Safranar de Torrent, el Nou Mil·leni de Catarroja, el centre comercial de l'Horta de Vera a Alboraya, la nova ronda de Mislata o el nou accés a València des de la pista de Silla que travessa valuosos terrenys agrícoles de Paiporta, Catarroja, Albal i Beniparrell. Aquests grans pro-

● Uns camps esplendorosos al Centre d'Experimentació Agrària de la Caixa Rural, a Paiporta.

jectes poden convertir-se en una mena de taula de disseció per avaluar la implicació i la voluntat real de la nostres governants per la conservació de l'Horta.

La soledat dels llauradors de l'Horta

El col·lectiu que no pot quedar de costat amb els objectius exposats és el dels llauradors, responsables de la creació i de la continuïtat d'aquest paisatge, però no obstant

això, el seu protagonisme no queda reflectit en el Pla. Sense la seua activitat tot aquest territori està condemnat a perdre les característiques que l'identifiquen. Però els agricultors de l'Horta són cada vegada més escassos i més vells, sense relleu generacional, i han de mantindre la fortalesa del seu lligam amb la terra per resistir a les fascinants expectatives de transformació urbana. És del tot

necessària una revalorització del treball agrícola i del seus productes per donar credibilitat al desig de protecció.

L'Horta de Paiporta

Hem mostrat només unes breus pinzellades de les limitacions que té la "norma" que pretén evitar la desaparició de l'Horta. Aquesta eina legislativa ens afecta directament

GESTIÓ DE PROJECTES

tens fotografies antigues?
nosaltres t'ajudem a conservar-les i guardar-les en format digital.
sorprén a la teua família i amics amb un regal diferent
reuneix en un audiovisual els teus records preferits

Digitalització, restauració i creació de col·leccions fotogràfiques familiars

doctor fleming, 16 b 1 dreta 46200 paiporta valència, tel. 963975833, feets@feets.es, www.feets.es

i, no obstant això, és pràcticament desconeguda per la majoria dels habitants de la comarca. De fet, l'Horta de Païporta, la que encara ens queda, gaudeix del tipus de protecció denominat ambiental (Horta de Protecció Agrícola Grau 3). Aquesta protecció obliga al seu manteniment com espai lliure d'edificació i abasta molts dels terrenys no urbanitzables d'especial protecció que ocupen el nord i el sud del terme municipal, segons el PGOU de 1998. Aquesta seria una notícia positiva per a tots els que volem gaudir i conservar els ambients que ens envolten, si no fóra perquè el nostre governants municipals no pensen de la mateixa manera i han manifestat a la Conselleria el seu interès per requalificar totes aquestes àrees per a futurs creixements. I l'única justificació per proposar aquest canvi és l'existència de projectes urbanístics en els municipis veïns!

Veritablement, la situació és extraordinàriament complexa. D'una banda, l'Horta atresora valors històrics, culturals i patrimonials, ofereix serveis productius, soci-

als, educatius i mediambientals i aporta els elements necessaris per garantir la qualitat de vida desitjada per una nombrosa població metropolitana que hi viu; d'altra, els camps d'horta són inexorablement els solars per a l'expansió urbana indefinida, i els terrenys necessaris per a les infraestructures viàries que han de pal·liar les demandes del creixent transport motoritzat. Un conflicte d'interessos, en fi, en què el paisatge tradicional va arreblegant tots els cops i va perdent a poc a poc capacitat de supervivència; un conflicte polític, social i mediambiental que requereix de la participació de tots. Per això, per moure pensaments i voluntats, potser cal recordar en aquestes últimes línies el lema de la Coordinadora per la Defensa de l'Horta: "Si mateu l'Horta, mateu també el nostre poble".

Simón Fos Martín

- El llaurat de la terra i la plantació de la propera collita inicien el nou cicle productiu als conreus de l'Horta.

COMENÇA L'AVENTURA

bondia
comunicació

[web tv]

Notícies i reportatges
Web i xarxes socials
Vídeo publicitari

bondia
palporta.com

Telf. 653 203 482

A LA RECERCA I RECUPERACIÓ DELS CAMINS TRADICIONALS

HORTA DE VALÈNCIA: Àrea metropolitana, com el seu nom no indica. La simpàtica pervivència entre els edificis d'algunes parcel·les ubèrrimes dona una nota de tipisme i evita a les autoritats la molesta tasca de disposar de zones verdes.

JOSEP -VICENT MARQUÉS (País perplex)

Qui li haguera dit a l'escriptor que el seu sarcasme es quedaria curt, curtíssim, davant de la voracitat d'autoritats municipals de tot signe polític; davant de l'avarícia de les constructores; davant de la inacció de tots! Qui li haguera dit que els "edificis" de què parlà esdevindrien PAIs extensos que proliferarien com bolets i arrasarien les parcel·les d'horta o de tarongers! ¿Com és que ni arribara a pensar, tan lúcid com era Josep-Vicent Marqués, que els llauradors anirien desapareixent; que l'horta "ubèrrima" deixaria de ser productiva; que la terra es vendria als constructors i que quedaria erma fins que li cresqueren carrers i blocs de pisos? Qui li hauria dit que ni per a "zona verda", ni com a "nota de tipisme" serviria ja l'horta, enlluernats com estem tots -a força de propaganda- d'amples accessos per carretera, de moderníssimes construccions com l'AVE, de llampants centres comercials i d'oci consumista amb aparcaments, grans com camps de futbol.

Tothom s'hauria de quedar "perplex" davant de la transformació tan ràpida de la comarca o del país. No és el cas de la majoria: ens acostumem a tot, els valencians "molls" i menimfots. I el fet és que l'Horta agonitza, i a Paiporta l'agonia és imminent: ni tenim jardins ni zones verdes a causa de l'expansió urbanística atroz del terme, que es va fer per obra i gràcia de Bartomeu Bas; ni conservarem la mica d'horta que queda, si l'obra i la gràcia de l'alcaldia de Vicente Ibor permeten requalificar les poques parcel·les d'horta que queden en el terme, i aconsegueixen servir-se del "pla de protecció de l'Horta" per a desprotegir-la del tot.

En el passat a Paiporta no s'ha construït pensant en la qualitat de vida dels ciutadans sinó en l'obsessió recaptadora o en l'enriquiment ràpid d'uns quants. Eixa tendència s'ha de revertir perquè si amb els nous governants continuara la voracitat constructora (paralitzada per la crisi), les conseqüències serien nefastes per a la qualitat de vida i per al paisatge dels paiportins. Si més no, com a zona d'expansió i oci i davant l'escassetat d'espais verds al municipi, Paiporta necessita conservar la seua "Horta" i també recuperar decididament els camins tradicionals que recorrien el terme i el connectaven amb els municipis dels

● Camí de Mal pas.

voltants. És possible fer-ho, perquè molts camins encara no s'han perdut i són transitats diàriament per agricultors, esportistes i passejants. Cal que ho puguem seguir fent. De fet, amb una mínima actuació municipal decidida, aquests camins, que tot seguit repassem, es convertiren en un pulmó verd magnífic per a tots els ciutadans.

● Camí del convent. Al fons, el cementeri nou. Els camins tradicionals del sud del terme són un pulmó verd que cal preservar.

Els camins del nord

El **camí de Faitanar** se l'engolí el llit nou del Túria, igual com els accessos tradicionals a la ciutat de València, però hi ha alternatives de trànsit tranquil pel terme i rodalies, que eviten les carreteres. Per exemple, pràcticament des de la plaça de l'església arranca el **camí del Mal Pas**, que pot deixar de ser un "mal pas" a través de les vies i convertir-se en una eixida tranquil·la cap al cementeri vell i més enllà dels límits del terme amb Picanya i València. La connexió segura amb el carril bici que ja uneix València i Torrent és, per tant, molt fàcil. Pràcticament només caldria regular una circulació motoritzada lenta i assegurar el pas de vianants i ciclistes amb una rotonda, en el creuament amb la CV-407. Aquesta CV-407 de fet, és tradi-

cionalment **L'assagador de la baixada dels bous**, un camí de sempre. En el seu recorregut per Picanya han plantat arbres i han

traçat una via ciclista. Res no seria més fàcil que continuar aquell traçat, i connectar-lo amb la carretera que arriba fins a La Torre. Allí, a la fita del terme, hi ha un tros de carril bici -ignorat per molts- que enllaça amb la ronda sud (o CV-400) a tocar del **camí vell de Picassent**.

Els camins de l'est i de l'oest

El **camí vell de Picassent** venia de València i feia de fita del terme per l'est vorejant els municipis de Benetússer, Alfafar i Massanassa. Pocs veïns d'aquelles poblacions deuen saber que aquest camí transita per terres de

● Vial de passejants i bicicletes a l'avinguda del Sud, en terme de Paiporta.

Paiporta, estant com està tocant la zona urbana dels seus pobles. L'antic camí ja no és agradable de recórrer a peu. Afortunadament, ben prop, a l'avinguda del Sud, un carril li ha agafat el relleu i és recorregut diàriament per multitud de caminants i bicicletes. Però tot i ser en terme de Paiporta, pocs paiportins hi passen perquè els accessos són difícils des del poble. Per revertir la situació, ací caldria una actuació decidida: siga perllongant el carrer Jaume I amb amples voreres (també a través del polígon de la Pasqualeta); siga fent arribar el carril bici de la carretera de Benetússer fins al Pont Nou; siga apostant per recuperar un camí mig perdut que passa al costat de l'alqueria de Barral i l'alqueria de la Mina, per on -en mig d'una jungla de vegetació- hi ha fragments d'un carril bici de no se sap quin pla urbanístic abandonat.

A l'oest, Paiporta no té ja camins per on passejar. És més, el nostre barri de la Florida tampoc ens correspon per tradició. El que sí que hi ha són camins bellíssims del municipi de Picanya, accessibles des de Paiporta, que recorren horts i alqueries magnífiques. Parteixen de l'**antiga carretera de Picanya**, del **camí de la creu d'Helena**, o de qualsevol entrador de la **carretera de santa Anna d'Albal**.

CUINA DE MERCAT

TOT TIPUS D'ARROSSOS AL MIGDIA

MACHADO DOTZE
restaurant

M2

96 397 22 27
ANTONIO MACHADO 12, PAIPORTA

Els camins del sud: una joia amenaçada

Al sud, Paiporta conserva la seua extensió més rica i variada d'horta i una xarxa de petits camins deliciosos que connecten el poble amb el cementeri nou, amb les hortes encara productives i amb el poble de Catarroja. Són, d'est a oest, el **camí de l'hort de Galan**, el **camí del Convent** i el **camí de Catarroja**. L'amenaça ací és exterior: si tirara

● Antic camí de l'Assagador de la Baixada dels Bous.

endavant Nou Mil·lenni els camins es tallarien de manera sobtada per l'asfalt i els gratacels projectats. Però la sentència de mort de la nostra horta i els nostres camins es produiria inexorablement si continuara l'avantprojecte de la variant CV-31, l'anàlisi del qual obri aquesta revista. Hem de reaccionar. Cal una política conservacionista clara en ares de la qualitat de vida de tots els paiportins.

Per exemple ¿I si apostàrem per fer de la línia del poli-esportiu, la piscina coberta, el camp del Pal·leter, el col·legi L'Horta, l'escola Jaume I i l'antic Convent sobre el qual es projecta una residència d'ancians **l'eix verd** principal de la població? El nus des d'on parteixen els camins del sud es troba de fet en les runes de l'antic convent de sant Joaquim. Transformar el **carrer camí del Convent** en un passeig arbrat per a vianants i bicicletes no costaria gens ni miqueta, acostaria el poble als centres escolars, multiplicaria l'eficàcia de la zona esportiva (corredors i caminants) i enllaçaria Paiporta amb el seu paisatge d'horta més emblemàtic. En resum, que en lloc de deixar que caiguen en l'abandó, podríem retrobar els nostres camins de sempre amb la perspectiva de recórrer-los de manera tranquil·la i segura amb unes passejades quotidianes increïblement atractives.

Si per contra, se segueix planificant la destrucció, caldrà preveure respostes ciutadanes. De moment, l'alternativa és possible encara i hem de creure-hi. Però s'ha d'estar alerta, perquè a pesar que són per naturalesa carnívors, els depredadors tenen sempre fam, i podrien menjar-se d'un mos totes les hortalisses, la terra que les fa créixer i als pobres de nosaltres que estiguérem passejant tranquil·lament pels caminals que hi ha a la vora.

Antoni Torreño

Regino Mas, s/n. (Cantoner)
46200 PAIPORTA (València)
Tel. 96 397 42 08 • Fax 96 397 25 57
itres@intertres.onored.com

Carrera del Riu, 290
46012 PINEDO (València)
Tel. i Fax: 96 324 86 60

impressió offset
impressió digital
fotocòpies color & B/N
disseny gràfic
publicitat
carteleria gran format
reclams publicitaris
fotografia digital
lones impreses
vinil de retall

Pampeixet o Agret

El pampeixet -nom local de l'Agret (*Oxalis pes-caprae*)- és sens dubte, una de les plantes més vistoses de les comarques costaneres de tot el país. L'espectacular floració hivernal, que cobreix les hortes i tarongerars amb una densa catifa de color groc intens, no li permet passar desapercebut. Aquesta presència constant i quotidiana i els aprofitaments que n'extreien els vells llauradors de l'Horta, segons ells mateixos expliquen, no fan sospitar la seua condició d'habitant nouvingut. Però és així. El pampeixet va arribar a Europa cap a l'any 1757, amb una curiosa història que comença a l'illa de Malta.

Una dama anglesa provinent de la colònia del Cap de Bona Esperança (República de Sud-àfrica) va emportar-se'n una planta per regalar-li-la a un botànic local de Malta, que mantenia un xicotet Jardí Botànic. A principis del segle XIX s'havia convertit en una planta molt comuna a tota l'illa i a l'inici del segle XX ja es trobava present a tots els països riberencs de la Mediterrània, evidenciant la seua capacitat de dispersió.

La velocitat d'aquest procés expansiu és sorprenent per ell mateix, però resulta encara més destacable sabent que la planta només compta amb la propagació vegetativa per bulbets subterranis, sense producció de cap llavor. Les flors de l'agret, i també d'altres congèneres, es presenten en tres tipus distints per a garantir la pol·linització creuada entre individus diferents. No obstant això, a la Mediterrània tots els exemplars presenten el mateix tipus de flor. En aquestes circumstàncies és impossible la formació de llavors.

Aquesta extraordinària uniformitat floral de l'agret dona suport a la hipòtesi més generalitzada que afirma que la major part de la població mediterrània de la planta descendeix d'aquell exemplar que una desconeguda dama anglesa portà a l'illa de Malta.

- En ple hivern el tarongerar i altres cultius d'horta es cobreixen completament amb una catifa continua de color groc intens. De manera natural, l'agret tendeix a formar mantells atapeïts que desplacen a la resta de les plantes. A més d'inhibir la germinació de nombroses espècies, competeix per la llum i els nutrients amb el resultat que mostra la imatge.

NOM CIENTÍFIC

Oxalis pes-caprae

ALTRES NOMS POPULARS

Agrella, agreta, aspres, avellanetes, canari, caramelles, fel i vinagre, flor d'avellana, magret, mampeixet, pa-i-peixet, pa-de-cucut, vinagrella.

Fulles i flors modifiquen la seua posició segons la intensitat de la llum. Els dies solejats, les flors s'obren completament, mostrant el seu colorit als insectes pol·linitzadors. Com que aquests no volen els dies nuvolosos, les flors es queden tancades per no perdre del nèctar. A més, diàriament, atenen al cicle d'obertura matinal i tancament amb el crepuscle vespertí

DESCRIPCIÓ

Planta herbàcia, bulbosa que forma gespes d'elevada densitat i cobertura. Les fulles, que surten d'un roseta basal, són compostes per tres folíols (com les dels trèvols) amb forma de cor invertit i color verd amb taquetes porpra. Les flors, de color groc intens, estan agrupades en pomells a l'extrem d'un llarg peduncle que les alça per damunt del tapís de fulles. Aquestes poden ser de tres tipus segons la llargària relativa de les estructures reproductores, sense cap altra diferència aparent. Aquesta és una característica que presentes algunes plantes per garantir la pol·linització entre diferents individus i afavorir la diversitat genètica de la població. Però al nostre territori, com a tota la Mediterrània, només hi ha un tipus de flors, i per això, mai es produeixen ni fruits ni llavors.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Planta exclusiva de la regió del Cap, des d'on va ser introduïda a Europa cap a finals del segle XVIII.

Actualment es troba distribuïda per quasi tot el món, i es comporta en molts llocs com a espècie invasora, responsable de la uniformització d'ecosistemes naturals i de la pèrdua de diversitat florística. A la Comunitat Valenciana, la seua sensibilitat a les baixes temperatures l'exclou de les àrees interior, però és extraordinàriament comuna a les zones litorals i sublitorals.

ES CRIA

Forma extensos mantells als camps de regadiu: hortes, camps de tarongers i altres ambients antropitzats (vores de camins i carreteres, descampats, etc.); ocasionalment, pot aparèixer en hàbitats naturals alterats i humits

USOS I VIRTUTS

L'àcid oxàlic, responsable del sabor agre al qual fan referència alguns dels seus noms populars, fa poc recomanable el seu consum per a les persones i els animals. L'acumulació de la ingesta pot produir pedres al ronyó i altres complicacions. De tota manera, és freqüent que el xiquets xuclen el pecíols de les fulles pel seu sabor àcid. També s'ha utilitzat com a llit per al bestiar. Els agricultors han afavorit la seua presència als camps uns diuen que per pro-

Les varietats amb flors guarnides amb nombrosos pètals són comunes entre les plantes ornamentals. L'anomenada varietat *pleniflora* és un poc més rara, però també pot trobar-se per les rodalies amb certa facilitat.

tegir la terra de les gelades; uns altres, per esmorteir la caiguda de la fruita. Per una o altra raó, any rere any, mentre treballaven la terra recollien els bulbets superficials per tornar a distribuir-los estratègicament abans de les pluges de la tardor. Diverses espècies d'*Oxalis* són molt utilitzades en jardineria per aprofitar l'abundant floració hivernal. De fet, el trèvol de 4 fulles que s'ha començat a comercialitzar d'un temps a esta part, pertany a aquest gènere.

Crònica d'activitats

BOTIFARRA MARCA EL RUMB

Finalment els atrevits vos heu omplit de raó, igual com tots els assistents al concert de Pep Gimeno el Botifarra ens hem omplit de satisfacció. "Serà per diners"-déieu despreocupats. I no, no era cosa de diners. Era pura necessitat. Quasi quatre-centes persones assistírem a un gran concert a l'Auditori de Paiporta, que ens bressolà a l'uníson amb el joc juganer de guitarres i guitarrons, que ens provocà una rialla sana i col·lectiva a cada intermedí musical; que ens féu taral·lejar seguint el ritme alegre de la pandereta, de la canya o de les postisses amagades darrere les manasses del Botifarra. La sintonia de tot el públic (i dels músics i del cantant amb el públic) va ser memorable. El mateix Pep Gimeno ens ho amollà agraït: "Haurem de tornar!"

Pura necessitat, sí, és la que teníem molts al poble -com es va posar de manifest- de retrobar-nos amb la música més nostra i amb músics valencians com Botifarra. Convocar-lo a Paiporta ha estat una aposta encertada de l'associació El Barranc, que pot marcar un rumb. De fet, al País Valencià hi ha des de fa temps una efervescència musical riquíssima, que abraça tant els ritmes i melodies més actuals com també recreacions de la tradició, totes amb una qualitat difícil d'igualar. És el cas del cantant xativí de qui hem gaudit en aquest principi de tardor tan calorós.

Els governants de la Generalitat i els mitjans audiovisuals amb què ens controlen són especialistes a invisibilitzar la cultura i la llengua dels valencians: els mateixos cantants i músics han denunciat reiteradament que des del

poder se silencia la música en valencià. Si -a pesar de barreres i travetes- monstres com Pep Gimeno i l'arranjament musical que l'acompanya omplen auditoris i places reviscolant-nos les entranyes... això significa que hi ha encara esperança. I el Barranc seguirem apostant per eixa esperança. Ens han mostrat el camí l'alegria de Pep Botifarra i els quatre músics excel·lents, que l'acompanyaven: quatre virtuoses de la corda.

Pep Botifarra però, féu de mestre de cerimònies. I fins i tot es quedava a voltes sol a l'escenari recordant acudits, dites i personatges entranyables de la seua comarca. Una veu profundíssima, la seua, que em consta que a cada actuació fa viure i reviu el passat i la il·lusió del seu poble, el nostre.

Antoni Torreño

AMB BICI AL TANCAT DE LA PIPA

17 d'octubre de 2010. Són les 9'30h. Quan arribem a la Plaça de Soliera hi ha un color especial: els cascs, les samarretes de coloraines, els xiquets i el Toni Torreño a punt amb la seua llista a la mà... Fa goig tanta energia, el guirigall que precedeix una excursió, les ganes de tallar el vent amb el casc, amb la cara. Per desgràcia no puc anar amb bici i per sort m'acompanyen en cotxe Empar i Pep i xarrarem mentre la nostra colla ciclista s'enfila com un cuc pels caminets de l'Horta i pel barranc de Paiporta, que va canviant de nom a mida que s'acosta a l'Albufera.

Fa un dia fantàstic, amb una llum suau i tranquil·la, de diumenge plàcid; de pescadors guaitant la canya. Passem en mig d'un silenci estrany. Hi ha parotets, hi ha aneguets, i les nostres oïdes es van acostumant a poc a poc als sorolls de les canyes. De sobte veiem la colla amb les bicis: han fet ràpid el camí. Arribats al motor del Tancat de la Pipa, esmorzem tots junts i fem un passeig amb barca inoblidable. Anem en dues barques grans, fantàstiques. Els nostres timoners, joveíssims, ens posen al dia i ens donen la seua versió particular de les innovacions ecològiques del Tancat. Tenim un país de savis, tothom en sap de tot sense escoltar el que pensen els altres. Amb la crisi i el patiment de tantes persones, aquestes menudalles no importen a ningú, però seria bo que poguérem parlar de tot sense insults ni obvietats. En fi, després de navegar per un paisatge harmoniós, i d'escarotar ànecs, gavines i agrons; i de fer-nos centenars de fotos d'una barca a l'altra, arribem de nou al Tancat.

Pugem al terrat des d'on es contempla un panorama excepcional. Els pobles que envolten l'Albufera, les serres, els tossals i les planes. Després passem pels caminets de fusta i contemplem l'aspecte que devia tenir l'Albufera fa centenars d'anys. Lucia, la biòloga que ens fa de monitora, ens explica les actuacions i la història d'aquest espai protegit. Han restaurat l'hàbitat, han introduït espècies vegetals que funcionen com a depuradora natural; han reconstruït un ecosistema d'ullal.... Això afavoreix la recuperació d'espècies amenaçades.

Acabem l'excursió. Des del cotxe veiem com la nostra volta ciclista particular s'enfila de nou pel Barranc, camí de Paiporta.

Carmela Puig

PROGRAMACIÓ DE L'ASSOCIACIÓ

Primer trimestre 2011. Especial L'Horta de Paiporta

16 de gener. Les fites del terme. Un passeig a peu pels camins tradicionals de Paiporta.

13 de febrer. La serra del Benicadell i els rellotges de sol. Excursió a Otos i al cim de la serra.

6 de març. Amb bicicleta per hortes, horts i camps de L'Horta Sud. Un recorregut circular, per carreteres tranquil·les, des de Paiporta a Picassent amb parada a l'hort ecològic d'Eva i Àngel.

A març (per determinar) Passeig pels horts i les alqueries de Paiporta i Picanya.

Segon trimestre 2011. Especial: Homenatge a Enric Valor

2 d'abril. Pel riu i amb bici de Lliria a Paiporta. Recorregut pel Parc Fluvial del Túria fins a València i a Paiporta.

29-30 d'abril. El pelegrins de les Useres. Excursió per la serra de Xodos i el Penyagolosa, acompanyant els pelegrins.

29 de maig. Els paisatges d'Enric Valor. Excursió a Castalla i a la serra del Maigmó, recorrent literàriament les terres del *cicle de Cassana*.

3 de juny. Contacontes: les rondalles de Valor. Els nostres contacontes propers -i socis i simpatitzants- recrearem els arguments de les rondalles d'Enric Valor.

12 de juny. 100 anys d'Enric Valor. Espectacle d'homenatge a Enric Valor.

Programarem així mateix un contacontes cada mes, i realitzarem al llarg del semestre presentacions de llibres, xarrades i altres activitats culturals o reivindicatives.

Consulteu el nostre web www.elbarranc.net per actualitzar la informació de la programació o per saber-ne detalls.

El 19 de novembre
vam presentar el gravat
de Patricia Concina
pERsPecTiVA ViTaL {8}

És una edició exclusiva de 100 gravats
per a l'Associació Cultural "El Barranc"

Si t'interessa adquirir-ne un
posa't en contacte
amb l'associació.

100
ANYS D'
Enric
VALOR